

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Pret: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXX NR. 41

Vineri,
9
OCTOMBRIE
2020

Proiecte digitale
de viitor
la Uniunea Culturală

(Pagina 3)

„Covidella”
graficienei Adela Kiss
a sosit la Jula

(Pagina 7)

Burse pentru două
eleve de la Liceul
„N. Bălcescu” din Jula

(Pagina 12)

Calendar ortodox

12 octombrie, luni, Sf. Mc. Prov, Tarah și Andronic; Sf. Cosma, Ep. Maiumei
13 octombrie, marți, † Aducerea moaștelor Sf. Ap. Andrei la Iași; Sf. Mc. Carp, Papil, Agatodor, Agatonica și Florentie
14 octombrie, miercuri, †) Sf. Cuv. Parascheva de la Iași; Sf. Mc. Nazarie, Ghervasie, Protasie și Chelsie (Dezlegare la ulei și vin)
15 octombrie, joi, Sf. Sfințit Mc. Luchian; Sf. Savin și Vars, Ep.; Sf. Cuv. Eftimie cel Nou
16 octombrie, vineri, Sf. Mc. Longhin Sutașul; Sf. Mc. Domnin (Post)
17 octombrie, sâmbătă, Sf. Prooroc Oseea; Sf. Cuv. Mc. Andrei Criteanul
18 octombrie, duminică, † Sf. Ap. și Ev. Luca; Sf. Mc. Marin cel Bătrân. Duminica a XXI-a după Rusalii (Pilda Semănătorului)

Omul săptămânii

Ion Voicu

Pe 8 octombrie se împlinesc 97 de ani de la nașterea violonistului Ion Voicu (n. 8 octombrie 1923, București – d. 24 februarie 1997), discipol al lui George Enescu și David Oistrach, care se înscrie printre cei mai reprezentativi muzicieni ai artei interpretative moderne din România.

Născut la București, într-o familie de muzicieni (bunicul său, Nicolae Voicu, fusese violoncelist, iar tatăl său, Ștefan Voicu, a cântat la vioară și contrabas), Ion Voicu a început studiul viorii la vârsta de șase ani. La vârsta de 14 ani a fost admis la Academia Regală de Muzică din București și a absolvit cursul de șapte ani în doar doi, ca elev al renumitului profesor român George Enacovici. Debutând pe scena Ateneului Român la 18 ani, Ion Voicu a fost curând remarcat de George Enescu, care, impresionat de talentul său, îi acordă lecții private. După câștigarea premiului „Enescu-Menuhin” în 1946, violonistul pleacă pentru a-și aprofunda studiile mai întâi în Elveția, apoi în Rusia, la Conservatorul Ceaikovski, unde îl are ca profesor un alt mare maestru al viorii, David Oistrach.

În cadrul orchestrei simfonice a Radiodifuziunii Române apoi, ca solist al Filarmonicii „George Enescu”, Ion Voicu a susținut sute de concerte în întreaga lume, a colaborat cu mari dirijori și cu orchestre simfonice și filarmonice de renume mondial. În cei 50 de ani de carieră, ilustrul său nume a fost menționat în numeroase publicații de specialitate, atât în România cât și în străinătate.

Statul român i-a dat maestrului în folosință o vioară „Stradivarius”, fabricată în 1702, care a aparținut lui Joseph Joachim. Ion Voicu a fost timp de 10 ani directorul Filarmonicii „George Enescu” din București.

Poza săptămânii

De la 1 octombrie, nu e voie să intrăm în instituții de învățământ fără măsurarea obligatorie a temperaturii

Pe copertă: Înmânarea burselor de studii pentru doi elevi de la Liceul „N. Bălcescu” din Iula / Foto: Eva Șimon

Apel la proiecte pentru organizațiile civile ale naționalităților din Ungaria

Guvernul Ungariei ajută naționalitățile care trăiesc în Ungaria în multe feluri pentru a-și păstra identitatea, limba și cultura. Fondul Bethlen Gábor, din încredințarea Secretariatului de Stat pentru relațiile cu cultele și naționalitățile din Ungaria, lansează o nouă etapă de concurs pentru naționalitățile: bulgară, greacă, croată, poloneză, germană, armeană, română, rusină, sârbă, slovacă și slovenă, în scopul de a obține fonduri pentru funcționarea organizațiilor civile pe anul 2021. Limita obținerii de fonduri este de minim 300.000 HUF și maxim de 5.000.000 HUF.

O schimbare importantă din acest an constă în faptul că cererile pot fi depuse numai prin intermediul Sistemului Național de Informatică (NIR), prin care după înregistrare poate fi contactat site-ul web al Fondului Bethlen Gábor.

Cererile pot fi înaintate până pe **2 noiembrie 2020**.

Apelul poate fi găsit la adresa: <https://bgazrt.hu/palyazati-felhivas-nemzetisegi-civil-szervezetek-reszere-2021/>.

A.B.

DRP a lansat o nouă etapă de depunere de proiecte, dedicate domeniului Educație

Obiectivul major al Departamentului pentru Românii de Pretutindeni (DRP) este sprijinirea comunităților românești din afara granițelor țării în scopul conservării și dezvoltării identității lingvistice, culturale și spirituale a acestora. În acest sens, domeniul prioritar al acestui an este *Educația*, ca principal vector de realizare a obiectivului asumat, având în vedere importanța tinerei generații de români, aflați în afara granițelor țării, în procesul de perpetuare și dezvoltare a limbii, culturii și civilizației românești.

Principala activitate a DRP constă în acordarea de finanțări nerambursabile asociațiilor, fundațiilor și organizațiilor care desfășoară activități în beneficiul românilor de pretutindeni. Anul în curs ne-a pus în fața unor noi provocări determinate de condițiile speciale impuse din cauza crizei COVID-19, așa încât, a fost necesară o recalibrare a instrumentelor și a metodelor prin care DRP poate veni în întâmpinarea nevoilor comunității. Din aceste considerente, în scopul asigurării celor mai bune condiții pentru continuarea desfășurării cursurilor de limbă, cultură și civilizație românească în comunitățile românești din afara granițelor țării, DRP lansează o nouă etapă de depunere de proiecte, exclusiv pentru domeniul Educație, destinate dotării școlilor de limba română din diaspora și comunitățile istorice, în baza prevederilor Ghidului de finanțare 2020.

Proiectele se adresează asociațiilor, fundațiilor și organizațiilor care organizează școli/cursuri de limba română și care doresc să se doteze cu echipamente IT (laptop, multifuncțională, multifuncțională, video-proiector, tablă inteligentă etc). Plafonul maxim acordat pentru aceste proiecte este de 10.000 lei pe școală/locație unde se desfășoară cursurile.

Perioada de depunere a Cererilor de finanțare și a documentelor este **5-11 octombrie 2020**. Detalii despre acest proiect se găsesc pe site-ul DRP (<http://dprp.gov.ro/web>).

DEPARTAMENTUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Departamentului pentru Românii de Pretutindeni. Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

[www. mprp.gov.ro](http://www.mprp.gov.ro)

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

O ședință lungă cu multe discuții, decizii despre proiecte și strategie pentru viitor la AȚRU

Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și-a ținut, miercurea trecută, pe 30 septembrie, una dintre cele mai lungi ședințe din toată istoria sa de mai bine de 25 de ani. Ședința de lucru a Adunării Generale a durat aproape 5 ore, cu toate că nu a cuprins mai multe puncte pe ordinea de zi decât de obicei, dar au fost discutate probleme despre

care mulți și-au spus părerea pro sau contra, s-a hotărât despre împărțirea banilor pentru programe culturale și s-au atins și unele subiecte mai sensibile, chiar neplăcute pentru unii din membrii comunității. Ședința a demonstrat că există multe lucruri comune nevorbite și evitate de mulți ani, care se cer însă a fi dezbătute în public.

Rapoarte și bugete modificate

Ședința de lucru a început la ora 13.30 cu prezentarea unui raport al președintelui *Gheorghe Cozma* despre evenimentele dintre cele două ședințe, în perioada august–septembrie, la care au participat conducătorii AȚRU (președintele sau vicepreședinții). Acest raport a fost completat de președinte și apoi de vicepreședintele *Bertold Netea* cu informații legate de o tabără de dansuri populare românești, organizată de AȚRU la Iula, cu participarea a 60 de copii și tineri din 6 localități românești, cu coregrafi și muzicanți din comunitate, în perioada 24–27 septembrie a.c., o tabără care după spusele mai multora a fost o reală reușită, cu toate că organizatorii s-au temut foarte mult de îmbolnăvirile cu coronavirus, din acest motiv au acordat mare atenție protecției sanitare. Conform celor auzite la ședința AȚRU, la tabără au participat, pe lângă copii, instructori și muzicanți, și alte persoane curioase din afara taberei, presa românilor din Ungaria – „Foaia românească”, redacțiile radio și TV – nu au fost invitate să immortalizeze succesul primei tabere de dansuri populare organizată de AȚRU. Despre eveniment va relata doar revista „Cronica”, publicația AȚRU.

La al doilea punct de pe ordinea de zi s-a făcut cea de-a treia modificare a bugetului AȚRU și a instituțiilor subordonate autoguvernării pe țară, pe anul 2020, care a fost necesară pentru obținerea unor sume de finanțare primite în cursul acestui an. Apoi au fost prezentate și aprobate rapoartele de activitate ale instituțiilor educaționale ale AȚRU, pe anul 2019/2020, precum și a Centrului de Documentare și Informare al AȚRU pe anul 2019. Deoarece rapoartele înaintate de conducătorii de instituții sunt foarte variate, atât la conținut cât și la cantitate, *Elena Silaghi*, președinta Comisiei de Învățământ a propus ca pentru viitor să se elaboreze o schemă comună și o listă de criterii pe baza cărora fiecare instituție să-și facă această dare de seamă anuală, să nu se mai întâmple că unii scriu rapoarte de 10 pagini, iar alții de 100 de pagini. S-a vorbit despre faptul că școlile s-au acomodat cu bine în primăvară la situația de a trece la predarea online, dar așa cum a spus deputata *Maria Gurzău Czeglédi*, directoarea Liceului și Școlii Generale „N. Bălcescu” din Iula, „în aceste condiții se poate preda, dar nu se poate educa”. La punctul patru s-a votat modificarea planului de acțiune rezultat în urma auditului Trezoreriei Maghiare din anul 2019.

Bani pentru programe românești

Cel de-al cincilea punct de pe ordinea de zi a cuprins decizii asupra cererilor de finanțare ale organizațiilor care au solicitat sprijin financiar prin concurs de la AȚRU, din fondul separat de 4 milioane de forinți. Președinte a anunțat că au fost înaintate în total 31 de cereri, toate acestea fiind analizate de toate cele trei comisii de lucru ale AȚRU. Au fost anulate două cereri, iar un concurent și-a retras dosarul. La ședință, deputatul *Vasile Sucigan*, care este și președintele Autoguvernării Românești din Iula a anunțat că și organizația iulană își retrace

dosarul, astfel și suma aceea se poate împărți între ceilalți concurenți.

Lista organizațiilor care au solicitat sprijin, scopurile proiectelor, cât și sumele cerute și aprobate de AȚRU o puteți vedea în pagina a 8-a a revistei noastre.

Suma totală care s-a cerut a fost de 12.315.786 forinți, dar fondul separat pentru acest scop al AȚRU a fost de doar 4 milioane de forinți. Cu scopul de a ajuta pe toată lumea, AȚRU a decis ca, în afară de două proiecte refuzate, să sprijine aproape toate organizațiile cu sume asemănătoare.

Discuțiile la acest punct au fost uneori foarte aprinse, cu multe argumente pro și contra. Majoritatea observațiilor au fost critici constructive, ca de exemplu cea a doamnei *Erica Borbély*, care a fost de părere că poate ar fi mai norocos dacă anul viitor s-ar publica concursuri separate, odată pentru organizațiile civile și autoguvernări, și de altă parte pentru biserici.

Strategia cincinală a AȚRU

La punctul șase s-a votat modificarea planului de audit intern al AȚRU pe anul 2020, după care, la punctul șapte, s-a adoptat, cu unanimitate de voturi, planul strategic de dezvoltare al AȚRU pe perioada 2019–2024, întocmit de președintele *Gheorghe Cozma*. Acesta a fost în prealabil dezbătut și de cele trei comisii ale AȚRU și se referă în primul rând la scopurile și sarcinile Autoguvernării pe Țară pe o perioadă de cinci ani. După cum a spus președintele, și celelalte autoguvernări ale naționalităților au astfel de strategii, care îi ajută să-și coordoneze mai bine viața organizatorică.

Deputații AȚRU au votat apoi planul de acordare a burselor pentru viitorii pedagogi de naționalitate din Ungaria, burse care sunt coordonate de Autoguvernarea pe Țară a Germanilor din Ungaria, unde își pot înainta cererile și studenții români de la facultățile pedagogice pentru educatoare, învățători și profesori.

Diverse planuri și diverse opinii

După o ședință lungă cu multe discuții interesante, punctul „diverse” a cuprins multe informații noi din partea președintelui, dar s-a ajuns și la niște schimbări de opinii mai aprinse.

Președintele AȚRU a anunțat că tocmai în acea zi de 30 septembrie s-a întrunit Comisia Parlamentară a Naționalităților, care printre altele a inițiat o modificare de lege prin care și autoguvernările naționalităților își vor putea ține ședințele online, în caz de nevoie. Tot președintele a informat că este în plan organizarea unei întâlniri a organizațiilor civile și bisericești de naționalitate românești, precum și despre viitoarea expoziție a artistei de origine română, *Adela Kiss*, care cu ajutorul AȚRU va expune în perioada 8–21 octombrie, la Galeria Poștei din Iula. Sunt invitați toți cei interesați să vizioneze lucrările Adelei, inspirate de pandemia de coronavirus.

(Continuare în pagina a 8-a)

A fost sfințită noua biserică de zid a Mănăstirii Izbuc, de la poalele Munților Codru Moma

Patriarhul **Daniel**, episcopi și un sobor de preoți au sfințit, pe 19 septembrie, noua biserică de zid de la Mănăstirea Izbuc, cea mai mare mănăstire de călugări din Episcopia Oradei, care a fost construită și înfrumusețată în ultimii zece ani având ca model de inspirație Mănăstirea Cozia. Noua biserică are

ca model arhitectural, adaptat, biserica Mănăstirii cneziale Ravanița din Serbia (1377), iar pridvorul, cupolele și crucile sunt inspirate de biserica mare a Mănăstirii Cozia, a informat purtătorul de cuvânt al Episcopiei Ortodoxe a Oradei, **Cristian Rus**, conform basilica.ro.

Mănăstirea Izbuc este considerată prima mănăstire ortodoxă din Ardeal, fiind atestată încă din secolul al XIV-lea, la poalele Munților Codru Moma, la aproximativ 100 de kilometri de Oradea. Actuala mănăstire a fost reconstruită între anii 1928–1930. Piatra de temelie a noului lăcaș de zid de la Mănăstirea Izbuc a fost sfințită și așezată în 16 mai 2010, de către Episcopul **Sofronie** al Oradei.

Biserica este acoperită cu tablă de cupru, placată în exterior cu piatră românească, având trei rozete din marmură grecească, placată în interior, pavimentar și parietal, cu marmură de Kavala, Grecia. Este înfrumusețată cu un iconostas din marmură cu icoane în mozaic, lucrat la Tesalonic, având ușile împărătești și diaconești din lemn de tei, aurite, realizate la Arad. Pictura în tehnica frescă a fost realizată de o echipă de pictori de la București, coordonată de prof. **Alexandru Nicolau**, și dotată cu un policandru tip horă realizat în Grecia.

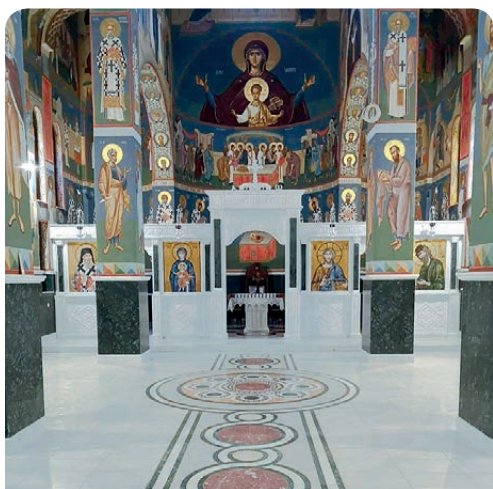
Noua biserică a fost înzestrată cu obiecte de cult realizate în atelierele Patriarhiei: Chivot, Evanghelie, Sfinte Vase, cruci de binecuvântare, sfeșnice, cădelnițe, candel, vas de aghiasmă și alte obiecte folosite

la sfintele slujbe. În ultimii zece ani, pe lângă icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, adusă la Mănăstirea Izbuc în anul 1928, copie după icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu de la Mănăstirea Dălhăuți, din Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei, tezaurul spiritual și material al mănăstirii s-a îmbogățit prin dobândirea de sfinte moaște, relicve și odoare sfinte.

Numele mănăstirii vine de la izvorul unic în Europa, declarat monument al naturii încă dinainte de anul 1989. Acesta izbucnește la suprafață doar la anumite intervale: uneori doar pentru câteva zile, alteori timp de luni sau chiar ani.

Anul trecut a țâșnit la suprafață de sărbătoarea Sf. Ilie, 20 iulie 2019, iar anul acesta în ziua de vineri a primei săptămâni din Postul Mare, 6 martie 2020. Apa izvorului are puteri vindecătoare, mărturie stând numeroasele declarații lăsate de pelerini în Cartea de Aur a Mănăstirii.

Numită „Catedrala Munților Codru Moma”, aceasta are hramurile „Adormirea Maicii Domnului”, „Sfinții Părinți de la Sinodul I Ecumenic” și „Sfântul Ierarh Nectarie din Eghina”. **A.B.**

Proiecte digitale de viitor la Uniunea Culturală

Adunarea Generală a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, organizația-umbrelă a sferei civile românești din Ungaria, și-a ținut ședința anuală ordinară în sâmbătă din 26 septembrie. Această întrunire se ține, de obicei, în luna mai a fiecărui an, dar în 2020, datorită stării de alertă în care s-a aflat Ungaria în lunile de primăvară, toate aceste ședințe obligatorii au avut termen prelungit până în 30 septembrie.

Ședința s-a ținut în limba română, fiind condusă de președintele *Marius Maghiaru*. A cuprins subiectele obligatorii: dări de seamă, rapoarte și bugete. Au fost discutate și votate următoarele puncte: 1) Darea de seamă despre activitatea Uniunii în anul 2019; 2) Dezbaterea și aprobarea gospodăririi Uniunii în anul 2019; 3) Dezbaterea și aprobarea gospodăririi din anul 2019 a Editurii NOI; 4) Planul de muncă, proiecte culturale pentru anul 2020; 5) Aprobarea planului bugetar pentru anul 2020; 6) Diverse. Toate documentele referitoare la subiectele în dezbatere au fost trimise tuturor delegaților UCRU înaintea ședinței, aceștia având timp suficient pentru a cunoaște și a analiza programul și bugetul UCRU și al Editurii NOI, care editează revista „Foaia românească”.

Raportul despre activitatea UCRU din 2019 a cuprins cele mai importante evenimente și realizări din anul trecut, printre care a evidențiat programele culturale pentru păstrarea limbii române și de întărire a identității românești, precum și succesul apariției volumului despre medicii cu origini în satul Micherechi, cartea fiind lansată atât în Micherechi cât și la Budapesta. Anul trecut, Uniunea a gospodărit în total suma de 8,5 milioane de forinți (din care 5 milioane Ft au fost cheltuieli de funcționare asigurați de Fondul Bethlen al Guvernului Ungariei, iar 1,9 milioane Ft au fost cheltuiți pentru editarea volumului bilingv „Medicii cu rădăcini în Micherechi”). Editura NOI a avut

pentru scoaterea săptămânalului „Foaia românească”, suma totală de 23,6 milioane de forinți – 18,36 milioane Ft de la Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, 4,5 milioane Ft de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni, din București, și aproape 800 de mii din alte venituri (abonamente).

În anul 2020, doar în primele luni ale anului s-au putut ține manifestări culturale la sediul UCRU. De atunci, și prezidiul își ține ședințele

online. Președintele a anunțat membrii Adunării Generale, că pentru anul 2020, UCRU a primit pentru funcționare 4,6 milioane Ft, și a câștigat prin proiect, tot de la Fondul Bethlen, suma de 1 milion de forinți pentru lucrări de renovare la sediu. Editura NOI primește finanțare din partea AȚRU (18,36 milioane Ft, sumă identică de mai mulți ani) și 80.000 RON (circa 5,6 milioane Ft) din partea Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, din București. Editura NOI a mai câștigat de la DRP, prin proiect, suma de 48.000 RON (circa 3,3 milioane Ft) pentru realizarea unei Biblioteci virtuale a românilor din Ungaria). La rândul său, *Eva Simon*, inițiatorea și responsabilă acestui proiect a spus că Biblioteca virtuală a românilor din Ungaria este un proiect de viitor, conceput în special pentru a fi o punte de interacțiune cu comunitatea românească din Ungaria, dar în același timp și un model de comunicare și o sursă foarte importantă de informații, care va conține date concrete despre istorie, cultură, limbă, evenimente, realități și actualități ale românilor din Ungaria. Biblioteca virtuală va cuprinde volume în PDF descărcabile în mod gratuit, fotografii vechi și noi, înregistrări audio și video despre românii din Ungaria.

Ședința a continuat la capitolul diverse cu discuții despre viitorul comunității românești, despre recensământul de anul viitor și alte probleme de actualitate.

E.Ș.

Octombrie / 2

Autogovernarea Românească din Jula și săptămânalul „Foaia românească” publică concursul

Să cunoaștem mai bine orașul Jula!

Concurs cu premii pentru toți cititorii Foii românești

Orașul Jula este un renumit centru turistic și balnear. Este și un oraș cu un trecut deosebit de interesant, presărat cu multe obiective istorice, armonios integrate în peisajul modern. Din punctul de vedere al comunității românești, Jula este considerată o adevărată capitală culturală, școlară și administrativă românească, deoarece aici se află majoritatea instituțiilor importante pentru românii din Ungaria.

Vă invităm să cunoașteți orașul pas cu pas, răspunzând la o întrebare pe săptămână.

Întrebarea săptămânii:

Câștigătorul premiului principal al unei runde de întrebări va fi acel cititor care trimite patru răspunsuri corecte și complete.

Cum s-a numit acel arhitect din Jula (1767–1862), de numele căruia se leagă lucrările de reconstruire ale castelului Wenckheim-Almásy, construcția bisericii ortodoxe române „Sf. Nicolae”, precum și a Cofetăriei de 100 de ani din Jula?

În fiecare număr, vom publica o întrebare legată de orașul Jula, la care așteptăm răspunsurile pe email (foaia@foaia.hu) sau pe messenger (<https://www.facebook.com/foaiaromaneasca>). Răspunsurile corecte pot fi trimise până în ziua de marți, **13 octombrie (ora 24.00)**.

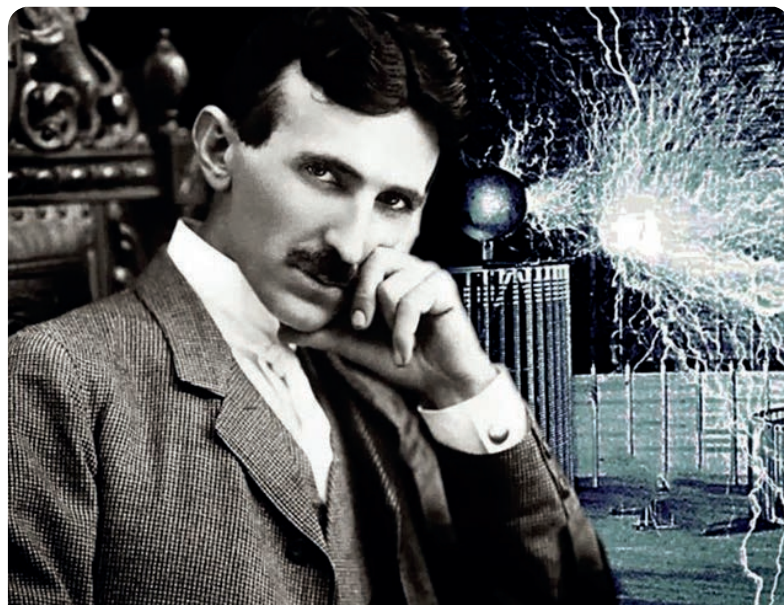
Obiceiurile ciudate pe care le-au avut marile genii ale lumii

Artiști, gânditori, matematicieni, oameni de știință sunt de cele mai multe ori priviți ca niște persoane excentrice, ale căror obiceiuri stârnesc uimire, pentru oamenii de rând. Iată câteva dintre obiceiurile ciudate pe care le-au avut unele dintre cele mai marii genii ale omenirii.

Pitagora este considerat "părintele vegetarianismului". Matematicianul a popularizat alimentația fără carne și beneficiile ei, dar în același timp lui nu îi plăceau legumele. Legumele cu boabe erau cele pe care nu le mânca sub nicio formă și chiar le cerea și celor care îi urmau sfaturile să nu mănânce sau să se atingă de legumele cu boabe.

Multe dintre compozițiile lui Ludwig van Beethoven au luat naștere în cadă. Pasionat de scris, Beethoven compunea de multe ori în acest loc din casă.

Celebrul scriitor francez Honore de Balzac obișnuia să bea 50 de cești de cafea pe zi. Dependența de cofeină i-a provocat însă grave probleme medicale. Balzac s-a luptat cu afecțiunile la stomac, durerile de cap și tensiunea arterială.

Leonardo da Vinci și Nikola Tesla au renunțat la programul de 8 ore de somn pe zi recomandat de specialiști și au descoperit propriul lor program de odihnă. Da Vinci dormea în reprize scurte pe parcursul celor 24 de ore, în timp ce Tesla se odihnea doar două ore pe zi.

Kierkegaard, Friedrich Nietzsche și Virginia Woolf scriau doar stând în picioare.

Șase probleme de logică

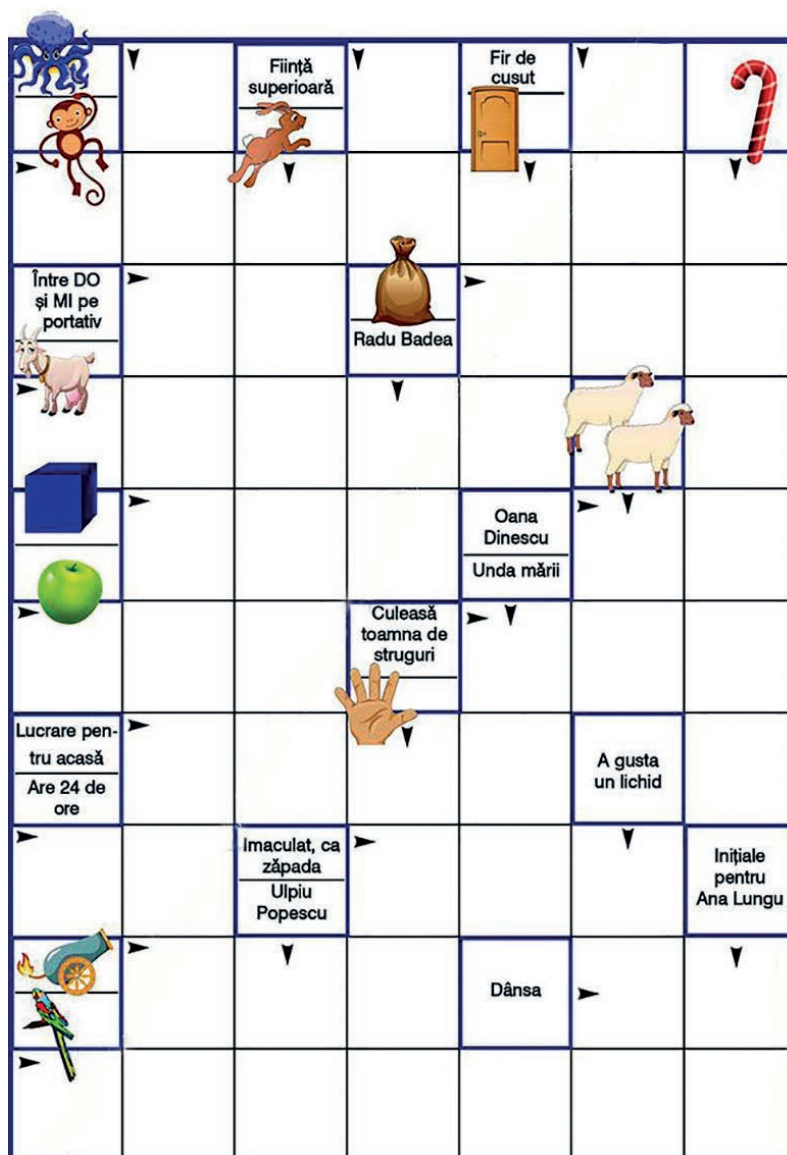

Testează-ți logica, încercând să descoperi răspunsul corect la următoarele probleme.

- ◆ Nu am voce, dar totuși îți vorbesc. Spun toate lucrurile din lume pe care le fac oamenii. Am frunze, dar nu sunt copac. Am coloană, dar nu sunt om. Am balamale, dar nu sunt ușă. Nu pot să îți spun mai multe. Ce sunt?
- ◆ Un lift este la parter. Sunt patru persoane în lift, inclusiv eu. Când liftul ajunge la primul etaj, o persoană coboară și trei persoane urcă în lift. Liftul ajunge la etajul doi, unde două persoane coboară din lift și intră în lift șase persoane. Apoi liftul urcă la următorul etaj, nimeni nu coboară, dar urcă 12 persoane. La jumătatea distanței până la următorul etaj, un cablu cedează și liftul cade în gol. Toată lumea este rănită, doar eu nu am nicio rană. Cum am scăpat nevătămat?
- ◆ Un băiețel mergea pe aleea din parc împreună cu un doctor. Băiatul este fiul doctorului, dar doctorul nu este tatăl băiețelului. Atunci, cine este doctorul?
- ◆ Un camion a rămas blocat în timp ce trecea pe sub un pod, iar șoferul nu putea să iasă din cabină. Un alt șofer a trecut prin zonă și s-a oprit să dea o mână de ajutor. Acesta a reușit să scoată camionul rămas blocat sub pod. Cum a făcut acest lucru?
- ◆ Am diferite forme și mărimi. Unele părți din mine sunt curbate, altele drepte. Poți să mă pui oriunde dorești, dar este doar un singur loc potrivit pentru mine. Ce sunt?
- ◆ Dacă scrii pe o hârtie toate numerele de la 300 la 400, de câte ori vei scrie cifra 3? "O toamnă cu multe fulgere e urmată de o iarnă blândă."

Răspunsuri: Cartea; Am coborât la etajul doi; Doctorul este mama băiețelului; A dezumflat roțile camionului; O piesă de puzzle; De 120 de ori.

Integramă pentru copii

„Covidella” graficienei Adela Kiss a sosit la Jula

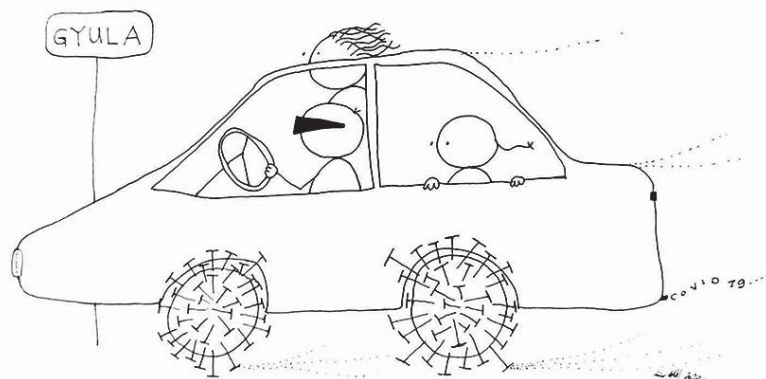
Artista de origine română, Adela Kiss din Budapesta, s-a reîntors zilele acestea în orașul copilăriei sale și a expus timp de trei zile pentru elevii Școlii generale și Liceului „N. Bălcescu” din Jula, iar apoi, începând de joi, 8 octombrie, la Galeria Poștei orașenești. Inițiativa acestor expoziții îi aparține Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, care a încurajat-o pe graficiana Adela Kiss ca după publicarea serialului său intitulat „Covidella” despre pandemia de coronavirus pe Facebook, să-și expună lucrările și pentru locuitorii Julei.

Primii care au putut admira lucrările inspirate de pandemie au fost elevii de la școala românească din Jula, instituție unde a învățat și Adela Kiss, devenită apoi, după bacalaureat, bursieră a statului român la Academia de Arte „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca. În primele trei zile ale acestei săptămâni, școlarii români au avut posibilitatea ca în pauzele dintre ore să vadă serialul Covidella în aula instituției. Lucrările Adelei Kiss sunt vesele și senine, unele poate mai complicate și cu mai multe mesaje, dar fără excepție toate desenele transmit speranță și încrederea în bine. Primul desen a fost realizat la sfârșitul lunii martie, atunci când toți eram închiși în casele noastre, școlile s-au închis, învățământul a trecut în domeniul virtual, frica de necunoscut era tot mai mare din zi în zi. Desenele Adelei înseninau atunci viața multor prieteni și urmăritori ai ei de pe Facebook. Acel serial de desene s-a numit atunci „Borcaniada” și prezenta o fetiță care apărea în diferite ipostaze, când în interiorul unui borcan, când în afara acestuia, transmițând sentimentele și gândurile artistei despre acele săptămâni de izolare în case.

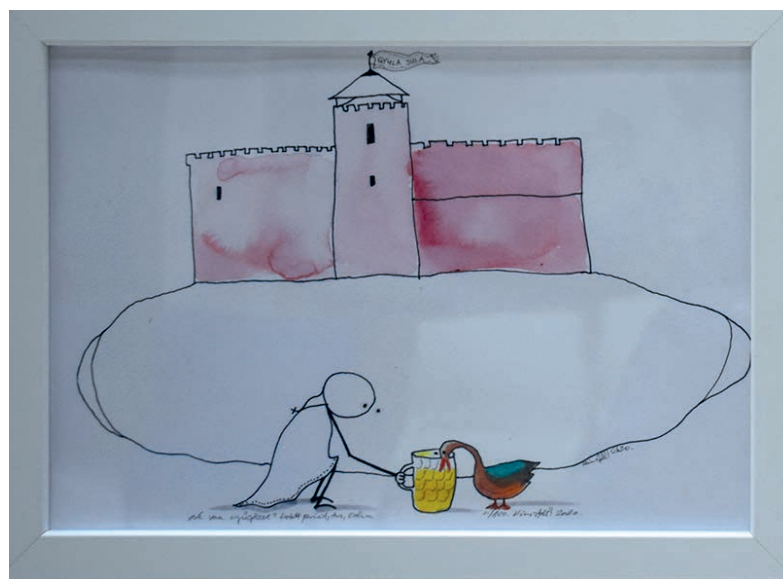
Nici la liceul românesc, nici la poșta expoziția nu a avut un vernisaj, pe motiv de a nu aduna mai mulți oameni la un loc și pentru a-i proteja pe aceștia de epidemie.

La Galeria Poștei din Jula (piața Esperanto nr. 4-6), lucrările Adelei Kiss pot fi vizionate în perioada 8-21 octombrie, în zilele de luni până vineri între orele 8.00-18.00.

Expoziția este deschisă pentru toți cei interesați.

E.Ș.

(Urmare din pagina a 3-a)

O ședință lungă cu multe discuții, decizii despre proiecte și strategie pentru viitor la AȚRU

De la 1 octombrie este obligatorie măsurarea temperaturii la intrarea în toate instituțiile de învățământ din Ungaria, astfel AȚRU a donat termometre pentru toate școlile și grădinițele din subordinea sa.

Prezentă la ședință în rândurile publicului, președinta Iulia Birta de la Autogovernarea Românească din Macău, care este și membră în Autogovernarea Românească a Județului Ciongrad-Cenad și-a exprimat nemulțumirea în legătură cu anumite aspecte din viața publică a românilor din Ungaria, amintind printre acestea și faptul că, în ultimul timp, organizația condusă de dânsa nu primește atenție din partea diplomației române și s-a arătat indignată că nici ea, nici cei de la județ nu au primit invitație la manifestarea tradițională din Seghedin de depunere de coroane la placa Kossuth-Bălcescu. Răspunsul a sosit tot din rândul publicului, când jurnalistul Ștefan Crâsta, în calitate de președinte al Asociației Culturale a Românilor din Seghedin și organizator al evenimentului Kossuth-Bălcescu i-a

răspuns doamnei că nu au primit invitație la festivitate pentru că nu sunt doriți să participe alături de românii din comunitatea istorică aceia care au complotat pentru a pune în Autogovernarea Românească din Seghedin o familie de maghiari originari din Seghedin (tată, mamă și fiică), care au roluri de conducere și în autogovernarea județeană a românilor. Ștefan Crâsta a mai spus, adresându-se tuturor deputaților, că este o pată de rușine pe obrazul comunității românești din Ungaria ceea ce s-a întâmplat la alegerile minoritare de anul trecut la Seghedin și nimeni nu face nimic să repare acea situație scandalosă.

Pe la ora 18.00, președintele a încheiat ședința ordinară a AȚRU.

Toți cei prezenți la întrunire s-au putut convinge că numeroasele probleme nediscutate în ultimii ani duc la supărări și conflicte dintre oameni și că este mare nevoie de a vorbi clar și deschis despre problemele comune ale naționalității române din Ungaria. **Eva Șimon**

Sume alocate pentru organizații civile, biserici și autogovernări românești din fondul propriu al AȚRU (total: 4 milioane Ft)

	Numele concurentului	Scopul proiectului	Suma cerută (Ft)	Suma aprobată (Ft)
1	Autogovernarea Românească din Medgyesegyháza	Ziua naționalităților	678.000	130.000
2	Autogovernarea Românească din Mezőkovácsháza	Festival de zacuscă, ediția I	250.000	130.000
3	Autogovernarea Românească din Peterd	Restaurarea podelelor la biserica ortodoxă	483.786	190.000
4	„Oastea Domnului” din Micherechi (1)	Foisor și reparații instalație apă	730.000	160.000
5	„Oastea Domnului” din Micherechi (2)	Foisor și reparații instalație apă	300.000	0
6	Biserica Ortodoxă Română din Micherechi	Sf. Nicolae, hramul bisericii și Crăciun	300.000	150.000
7	Autogovernarea Românească din Pocei	Ziua vârstnicilor	500.000	160.000
8	Autogovernarea Românească din Pocei	Achiziționarea de aparate IT	300.000	0
9	Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă	Publicarea unui volum despre Otlaca-Pustă	350.000	170.000
10	Biserica Ortodoxă Română din Ungaria	Planurile capelei în Cimitirul Mare Românesc din Julia	300.000	170.000
11	Autogovernarea Românească din Százhalombatta	Bal românesc	1.000.000	130.000
12	Asociația de Naționalitate Română „Unul pentru altul” din Săcal	Costume tradiționale pentru copiii de grădiniță	204.000	200.000
13	Autogovernarea Românească din Săcal	Sfințirea clopotului de la biserica ortodoxă	150.000	130.000
14	Autogovernarea Românească din Leta Mare	Vizită la sediul AȚRU cu autocarul	120.000	100.000
15	Biserica Penticostală Nr. 1. din Micherechi	Cumpărarea instrumentelor de sonorizare	300.000	160.000
16	Autogovernarea Românească din Cenadul Unguresc	Costume tradiționale și încălțăminte pentru dans	250.000	200.000
17	Biserica Baptistă din Micherechi	Instrumente pentru fanfară	300.000	160.000
18	Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi	Sprijin pentru introducerea gazului	200.000	160.000
19	Asociația de Șah a Românilor din Ungaria	Cumpărarea 20 seturi de șah	620.000	120.000
20	Asociația pentru Românii din Aletea	Organizarea jocurilor tradiționale	275.000	120.000
21	Autogovernarea Românească din Julia	Concurs tenis de masă	400.000	(Retras)
22	Clubul Pensionarilor Români din Julia	Excursie la Sátorlajújhely	400.000	200.000
23	Autogovernarea Românească din sectorul XIII – Budapesta	Bal românesc	1.400.000	130.000
24	Autogovernarea Românească din Aletea	Placă memorială pentru dansatorii din Aletea	225.000	150.000
25	Autogovernarea Românească din Bătania	Pomana porcului	350.000	130.000
26	Asociația Românilor din Bătania	Sărbătoarea Crăciunului	300.000	130.000
27	Autogovernarea Românească din Bedeu	Program de Crăciun	300.000	130.000
28	Autogovernarea Românească din Bichișciaba	Întâlnire de naționalitate	200.000	130.000
29	Autogovernarea Românească din Biharkeresztes	Cumpărare de tacâmuri	150.000	130.000
30	Autogovernarea Românească din Crâstor	Serbare de Crăciun	200.000	(Retras)
31	Autogovernarea Românească din Macău	Bal românesc de Sf. Nicolae	780.000	130.000

„Eu încerc tot timpul să descopăr talentele elevilor..”

Interviu cu profesoara Andreea Szenes, distinsă cu premiul „Pro Cultura Minoritatum Hungariae”

În numărul anterior v-am informat că distincția „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” pe anul 2020, din partea comunității românești, a fost acordat profesoarei de muzică **Andreea Szenes** de la Școala Generală „Lucian Magdu” din Bătania, „pentru activitatea merituosă depusă în vederea

popularizării și transmiterii tezaurului folcloric muzical român și maghiar”. Cu ocazia aceasta, am stat de vorbă cu doamna profesoară întrebând-o despre sentimentele ei după preluarea acestui premiu, dar bineînțeles și despre școala din Bătania, despre elevi și despre muzică.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Muzicii, 1 octombrie, profesoara Andreea Szenes a oferit câte un mini-concert fiecărei clase de la școala românească din Bătania

– Vă felicit, doamna profesoară, pentru distincția „Pro Minoritatum Hungariae”. Ce credeți pentru ce ați meritat acest premiu?

– În primul rând, vreau să spun că eu provin dintr-o familie modestă, părinții mei au fost oameni simpli, dar harnici. Cred că eu am învățat foarte multe de la ei, în primul rând hărnicia, să muncesc mult. Și cred că așa am reușit să ajung aici, unde sunt acum.

– Aici, la școala din Bătania predați cânt și muzică. Știu cum este privită această materie, această disciplină, pentru că nu toată lumea o ia în serios, dar dumneavoastră ați avut capacitatea ca să faceți din această disciplină una foarte importantă în această școală. Cum ați reușit?

– Copiii iubesc muzica, doresc să cânte în continuu. Am reușit, în primul rând, prin dragostea pentru copii, care este foarte importantă, și trebuie și să știi cum să predai muzica. Am introdus și instrumentul pe care l-am învățat de mică și anume, vioara. Am adus-o de multe ori la clasă și pentru ei a fost un lucru foarte mare. Dar nu numai vioara, ci am adus de multe ori și chitara la oră și cântăm împreună. Ascultăm muzica pe care și-o doresc și ne ascultăm reciproc. Așa, încetul cu încetul, s-a făcut un lucru minunat.

– Credeți că și dragostea dumneavoastră față de muzică se lipește de copii?

– Categorical că da, mai ales că eu încerc tot timpul să descopăr talentele elevilor și când văd că un elev are un auz muzical bun, însoțit de talent și ambiție, încerc să lucrez mai mult cu acel copil și separat. Așa am reușit să organizez concursurile pe care le cunoaștem, pentru că sunt copii talentați.

– Copiii se comportă foarte degajat în fața publicului și cântă foarte natural...

– Bineînțeles, dacă repetă din ce în ce mai des în clasă individual, ca solist, că așa am obișnuit să le spun și le place acest lucru, îl aplaudăm de fiecare dată. La noi așa decurg orele. Și fiind stăpân pe el se degajează și cântă fără nici o problemă.

– Care este cea mai mare realizare pe care ați petrecut-o în această școală?

– Multe lucruri sunt minunate aici, lucruri la care nici nu m-am gândit când am ajuns în școala aceasta și am început să predau, dar cred că realizarea cea mai mare pe care am avut-o aici este concursul „Vocea de aur”, concurs pe care l-am organizat cu ajutorul fostei directoroare **Iulia Olteanu**. Ea întotdeauna m-a încurajat și dacă am venit cu o propunere dânsa a spus „Andreea, fă!”, a avut încredere în mine și asta a contat pentru mine foarte mult.

– Acest lucru îl vedem și prin manifestarea copiilor, că au primit foarte bine această inițiativă a dumneavoastră, că altfel se predă muzica. Cum vă ajută colegii?

– Categorical, singură nu aș fi putut să fac toate aceste lucruri. Colegii sunt alături de mine, oricând am avut nevoie în organizare de ceva, m-au ajutat imediat. Chiar singură niciodată nu poți să faci totul. Aici există o echipă bună, cu care facem multe, multe lucruri frumoase împreună.

Ștefan Crâsta

S-a stins din viață cea mai bătrână cenădeancă

S-a stins din viață **Kumbria Unc**, născută Becan (tată Bia, cum o știu cunoscuții), cea mai în vârstă româncă din localitatea Cenadul Unguresc, și probabil și cea mai în vârstă româncă din Ungaria.

Tanti Bia a fost soția fostului cantor ortodox român și cântăreț, **Svetozar Unc**. Născută pe 14 aprilie 1923, tanti Bia, după ce a rămas văduvă, a dus o viață liniștită alături de familia sa, care a înconjurat-o mereu cu multă afecțiune și grijă. După o viață frumoasă, trăită în liniște și credință în Dumnezeu, ajungând până la frumoasa vârstă de 97 de ani, inima sa a încetat să mai bată. Sâmbătă, 3 octombrie, Kumbria Unc a fost condusă pe ultimul drum de către familie și cunoscuții săi, și așezată la loc de odihnă veșnică în cimitirul ortodox din Cenadul Unguresc, alături de soțul său.

Dumnezeu să o odihnească în pace! Întregii familii, sincere condoleanțe!

A.B.

Muzeul ASTRA din Sibiu – cea mai bogată expoziție monumentală în aer liber din Europa

Duminică, 4 octombrie, s-au împlinit 57 de ani de la înființarea celui mai mare muzeu în aer liber din România, cuprinzând cea mai bogată expoziție monumentală în aer liber din Europa, Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA, situat în Dumbrava Sibiului, pe drumul ce duce spre Rășinari. Pășind aici, vizitatorul este cufundat într-o într-o lume arhaică, liniștită, de o frumusețe aproape ireală.

În anul 1861, la Sibiu, se înființează Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român – ASTRA, o organizație culturală care își propunea, prin statutele sale, acțiuni de preservare a patrimoniului românesc tradițional, obiectual și de manifestare

cultural-artistică. În anul 1897, apărea ideea creării unui muzeu la Sibiu.

În 19 august 1905 era inaugurat Muzeul Asociațiunii – Muzeul Etnografic-Istoric al Românilor din Transilvania, un miracol al vremii, cel mai așteptat eveniment al zilei fiind vernisajul Expoziției etnografice și istorico-culturale care a marcat inaugurarea solemnă a muzeului. În anul 1940, Romulus Vuia, director al Muzeului Etnografic al Transilvaniei, așternea pe hârtie proiectul înființării unui muzeu în aer liber, la Sibiu, însă anii războiului au împiedicat ducerea mai departe a acestor idei.

În data de 6 mai 1962, Prezidiul Academiei Române a avizat favorabil tematica viitorului muzeu, acesta urmând să reprezinte ocupații, meșteșuguri și „instalații tehnice populare” de pe întreg teritoriul țării, grupate pe diversitatea proceselor tradiționale, pe genuri și tipologii.

În România există mai multe muzee ale satului, alături de Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA din Sibiu, existând Muzeul satului „Dimitrie Gusti” din București, ambele având reprezentativitate națională, Muzeul Transilvaniei, importante fiind și Muzeul Satului Bănățean, înființat la 20 august 1971, la Timișoara, Muzeul Satului Bucovinean, înființat la Suceava în 1968, Muzeul Satului Vâlcean de la Bujoreni, înființat în 1974, Muzeul Satului Maramureșean, înființat în decembrie 1971, la Sighetu Marmăției.

Integramă

DIPLOME

				Specifici elevilor A se pripăși	Duet A pune separat	Substanțe de răspuns la antigen
			Aer de munte Vorbă la telefon			
			Suită Curea de cal		Toarte	
Își iau viața singuri Vizete	Bio! Ferestrele cu vergele	Sincer În pace!				
					Asmule câinii Produs lactat	
Neal Haină groasă		Angajat cu plătile A vântura				
			Spus la legănat Măruntă			Cazan de încălzit
Alb-gălbui Dipărut			A-i fi foarte drag A umple la refuz			
				În troc! Anexă moto		Toc de ochelari
Perioadă rece a Terrei Bidivii						
		Document Acut!			Cult! Leu!	
A se opri Prundișuri			Bețișor sărăt			

Glume

Judecătorul către martor:

- Ai văzut că vecinul tău își bate soacra?
- Da, domnule judecător.
- Și de ce n-ai intervenit?
- Păi, să vedeți, la început am vrut să intervin, dar când am văzut că o poate bate singur...

Ginerele vrea să ajungă acasă la tata socru. Socrul îi explică:

- Piața Unirii, 12. Când ajungi, cu cotul drept bați 52 la interfon, intri în lift, apeși cu cotul stâng butonul 5, o iei pe coridor la stânga, apeși soneria cu cotul drept și ai ajuns!
- Bine, dar de ce trebuie să apăs butoanele cu cotul? Nu le apăs mai bine cu degetul?
- Păi... doar nu vii cu mâinile goale, nu?

Pe vremea comunismului, un bulgar vine să-și facă vacanța în România. Când se întoarce acasă îl întreabă prietenii cum a fost.

„A fost groaznic – răspunde acesta – am stat toată ziua în hotel de frică.”

„Frică? De ce?”

„Fiindcă peste tot am văzut oameni umblând cu antene metalice în mână și întrebându-se unul pe altul: ai prins bulgarii? ai prins bulgarii?”

- Iubitule, mă lași să mă uit la tine în telefon?
- Desigur! Dar mai întâi vreau să-mi dai o îmbrățișare.
- De ce?
- Pentru că-mi vei lipsi mult!

Dezlegarea integramei din numărul anterior

ORICUM: C; R; PANAS; LUPA; SAMUR; MESA; C; L; SIR; C; VATAMATORI; PATINATOR; MINORITATE; TAS; TETA; SONICA; ERE; NA; ARA; IM; ZA; OTELI; I; TURE; ATAT; VENALITATE.

Dezlegarea acestei integrame o găsiți în numărul următor!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Lectură

Ana Blandiana
Povestiri fantastice

„Am simțit că, dacă nu voi încerca să descriu tot ce văd, tot ce trăiesc, tot ce înțeleg (ceea ce nu puteam face decât în proză), realitatea care mă înconjoară îmi va intra fără să mă întrebe în poeme, cu amănuntele ei sordide, întâmplările ei promiscue, personajele ei duplicitate și sensurile ei maculate. Și nu-mi era greu să-mi închipui poemele cufundându-se ca niște corăbii de hârtie în care s-ar încălca minereu de fier. Am avut întotdeauna convingerea că, în pofida imaterialității ei, poezia poate deveni oricând o redutabilă armă, dar niciodată o bună unealtă de făcut curățenie. Iar eu aveam nevoie să mă curăț de toate reziduurile pe care istoria și viața nu încetau să le depună în mine, aveam nevoie să le deșert în fiecare seară în pagină, pentru ca a doua zi să poată fi depuse altele, fără pericolul de a mă îneca în mizeriile lor contagioase. Era un fel de a repeta — ca în taina botezului — «Mă lepăd de Satana», sugerând realității să se lepede la rândul ei.” (Ana Blandiana)

Există atâtea feluri de fantastic, încât nu e de mirare că unele dintre ele pot să treacă uneori drept realitate. Realitatea însăși își lărgeste câteodată cu aroganță hotarele și atunci zonele încărcate rămân — pentru ani, decenii și chiar secole întregi — ambigue, de o apartenență incertă.

Fantasticul nu e opus realului, este doar o înfățișare mai plină de semnificații a acestuia. La urma urmei, a-ți imagina înseamnă a-ți aminti.

Cartea a apărut la Editura Humanitas.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

12 OCTOMBRIE (Anca Becan)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag — emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

13 OCTOMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Eu aleg România: Ascultă-ți muzica! 100 de melodii ale românilor 17.30: Legende de Banatului — serial istoric. 17.55: Încheiere

14 OCTOMBRIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

15 OCTOMBRIE (Stefan Crasta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei/Anca Becan 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

16 OCTOMBRIE (Anca Becan)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România — Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Izvorășul — Revistă de etnografie și folclor / Gabriela Rusu Păsărin, Radio România 17.55: Încheiere

17 OCTOMBRIE (Anca Becan)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: File de calendar popular 16.30: Clubul suporterilor (reluare) 17.00: De dor și drag — emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

18 OCTOMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” — emisiune religioasă ecumenică 17.00: Program retrospectiv 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ —
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni — 1200 ft

6 luni — 2000 ft

12 luni — 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

NESTOR s.m. (Liv.)

Bătrân înțelept, dotat cu prudență și cu experiență. [Cf. Nestor — bătrân înțelept care a asistat la asediul Troiei].

UMOR

TAT', CLASA ZERO
ESTE CLASA
POLITICĂ?

ecranul
nostru

miercuri, 14 octombrie, Duna TV, ora 7.15

miercuri, 14 octombrie, Duna World, ora 13.50

Programul românesc televizat vă oferă relatări despre trei evenimente petrecute în trecutul nu prea îndepărtat. Tineri de naționalitate din Ungaria s-au întâlnit la Agárd, pentru a petrece împreună un sfârșit de săptămână, și pentru a-și cunoaște reciproc valorile culturale. Nu demult a avut loc inaugurarea noii săli de grupă și a sălii de sport de la Grădinița românească din Jula. Lucrările s-au realizat din subvențiile asigurate de statul maghiar. Emisiunea o vom încheia cu o relatare de la ultima ședință a Adunării Generale a AȚRU. Realizator: Tiberiu Boca

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: Marius Maghiaru
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1
Tel./fax: (+36-66) 463-951
Președinte: Gheorghe Cozma
E-mail: atru@globonet.hu
Web: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394
Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă
Website: <http://budapesta.mae.ro/>
E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431,
(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu
Website: <http://szeged.mae.ro>
E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142
Telefon mobil de permanență:
(+36-30) 635-7181

Consul general:
Florin Trandafir Vasiloni
Website: <http://gyula.mae.ro/>
E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693
Director: Simona Tănăsescu
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu
Web: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta — filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: szeged@icr.ro

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Director: dr. Maria Berényi
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17
Director: Mariana Negreanu Vetró
E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

Burse de studii pentru două eleve de la Liceul „N. Bălcescu” din Jula

Guvernul Ungariei, prin Secretariatul de Stat pentru naționalități, sprijină anual cei mai buni elevi de naționalitate cu burse de studii. Până în acest an, aceste burse erau înmânate elevilor în cadrul festiv la o manifestare din Capitală. În acest an, datorită restricțiilor cauzate de pandemia de coronavirus, secretarul de stat pentru naționalități, domnul *Soltész Miklós*, s-a deplasat la fiecare liceu de naționalitate din țară pentru a înmâna personal tinerilor merituosi aceste burse. Premiile celor doi elevi români de clasa a XI-a au fost acordate în cadrul unei ceremonii, organizată de conducerea Liceului „Nicolae Bălcescu” în ziua de vineri, 2 octombrie, în sala festivă a Centrului Cultural Românesc din Jula. La eveniment, alături de oficialități și cei doi elevi distinși au participat și familiile acestora, precum și diriginții și câțiva colegi de clasă.

La intrarea în instituția de învățământ, toți participanții la eveniment au trebuit să poarte mască și să treacă prin procedura de a li se lua temperatura. Festivitatea a început cu intonarea celor două imnuri de stat, maghiar și român, urmat de o poezie recitată de elevul *Baldivin Húsvét*. În calitate de gazdă, doamna *dr. Maria Gurzău Czeglédi*, directoarea liceului a salutat publicul și și-a exprimat bucuria că deja pentru a treia oară are ocazia să-l primească în instituția condusă de dânsa pe secretarul de stat *Soltész Miklós*, anunțând totodată și numele celor două eleve care vor fi distinse în acest an și de care școala și profesorii sunt foarte mândri.

La rândul său, și secretarul de stat și-a amintit cu plăcere de experiența din toamna anului trecut, când a deschis anul școlar al naționalităților în mod festiv chiar în școala din Jula, unde atunci au fost inaugurate și unele lucrări de restaurare. „Este foarte important ca, în pofida faptului că istoria ne-a pus în cale multe piedici în decursul secolelor, am avut multe evenimente dureroase între români și unguri, acum este sarcina și responsabilitatea noastră ca atât prin biserici (ortodocși, catolici, reformați, evanghelici) cât și prin cultură și învățământ să ne întărim legăturile, iar atunci nu va mai conta ce a fost în trecut, nu vor conta supărările și durerile, ci numai și numai faptul că aceste două comunități, ungurii și românii, sunt uniți, atât în Bazinul Carpatic cât și în creștinătate. Sunt probleme mult mai mari în lume, decât să avem noi timpul să ne certăm unii

cu alții. Mulțumesc tuturor conducătorilor românilor din Ungaria că au înțeles acest lucru, atât celor din autoguvernare, cât celor de la instituțiile de învățământ, de la biserici, de la organizații culturale”, a spus *Soltész Miklós*. S-a adresat apoi tinerilor din sală, pe un ton mai grijuliu, legat de pandemia de coronavirus, spunând că este responsabilitatea fiecăruia dintre noi să avem grijă de părinții, bunicii, colegii noștri. Secretarul de stat a accentuat că până acum în total 170 de elevi de naționalitate au primit acest premiu, cercul acestora întregindu-se în această toamnă cu alți 34 de tineri din 17 școli, alături de elevi români primesc acest premiu elevi de la slovaci, sârbi, croați, sloveni și germani. Bursa se acordă timp de 20 de luni, deci pe parcursul a doi ani școlari, în valoare de 60.000 Ft lunar.

Cele două burse de studii din anul acesta au fost acordate elevelor *Virág Sztrein* (clasa XI/A) și *Petra Szelezsan* (clasa XI/B), diplomele fiind înmânate de secretarul de stat *Soltész Miklós*, alături de parlamentarul *dr. Kovács József* și *dr. Görgényi Ernő*, primarul orașului Jula. Cele două eleve au primit și buchete de flori din partea purtătorului de cuvânt *Traian Kreszta* și *Gheorghe Cozma*, președintele ATRU.

Festivitatea s-a încheiat cu un scurt program de dansuri populare românești, prezentat de echipa de dansuri a școlii julane, și o recepție.

La eveniment au mai participat: *PS Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și *Florin Trandafir Vasiloni*, consulul general al României la Jula.

Răspunzând la o întrebare a redacției noastre, secretarul de stat *Soltész Miklós* a subliniat că în ultimii ani au constatat că trebuie pus un accent mai mare pe sprijinirea tinerilor de naționalitate: „La unele naționalități am fost în ultimul ceas și ne-am gândit că dacă nu ne folosim de ocazie și facem ceva și noi vom fi vinovați de îmbătrânirea și apoi stingerea unei comunități. În ultimii zece ani, guvernul a acordat de cinci ori mai mult sprijin decât înainte, punând un accent mare pe programele dedicate învățământului de naționalitate. Ajutăm școlile și cu excursii în țara lor mamă, cu tabere pentru tineret.” De la Jula, secretarul de stat s-a îndreptat spre Bichișciaba, unde la liceul slovac a înmânat burse de studiu pentru doi elevi din comunitatea slovacă.

Eva Șimon

**FOAIA
românească**

9 octombrie
2020

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: **Eva Șimon**. Redactor, reporter: **Anca Liana Becan**. Tehnoredactor: **Ioan Nyisztor**. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2020: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Cancelaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).